

Vastaus kuntalaisaloitteeseen / säilytetään Kallavesi puhtaana / ei Finnpulpin sellutehdasta Kuopioon

Kaupungille on jätetty kuntalaisaloite Finnpulpin biotuotetehtaan sijoittumisesta Kuopioon. Aloitteessa on tuotu esille mm. näkemys siitä, että biotuotetehtaan sijainti Kuopion Sorsasalossa olisi väärä ja että tehtaan rakentaminen aiheuttaisi merkittäviä ympäristövaikutuksia. Aloitteessa on lisäksi mm. vaadittu, että kaupunginvaltuusto keskeyttäisi omalta osaltaan Finnpulpin tehdashankkeen valmistelun. Kuntalaisaloite jaetaan esityslistan liitteenä.

Aloitteeseen on osallistunut kuntalaisaloite.fi –palvelun kautta 2498 kunnan asukasta ja yhteensä 3065 osallistujaa. Lisäksi aloitteen on allekirjoittanut 292 kunnan asukasta ja yhteensä 371 henkilöä.

Vastauksena aloitteeseen esitetään seuraavaa:

Kuopion kaupunki on tehnyt Finnpulp Oy:n biotuotetehtaan osalta seuraavat päätökset:

- tehdasalueen maanvuokrausta koskeva kaupunginhallituksen päätös 21.3.2016
- asemakaavan hyväksymistä koskeva kaupunginvaltuuston päätös 5.9.2016

Maa-alueen luovuttamista koskevasta kaupunginhallituksen päätöksestä 21.3.2016 valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, joka on 3.2.2017 antamallaan päätöksellä osin jättänyt tutkimatta ja osin hylännyt muutosvaatimukset. Hallinto-oikeus on mm. todennut perusteluissaan, että valituksenalainen päätöksen ei voida katsoa olevan lainvastainen tiedottamista ja vaikutusmahdollisuuksien varaamista koskevien valitusperusteiden johdosta.

Asemakaavan hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä 5.9.2016 valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, joka on 24.3.2017 antamallaan päätöksellä osin jättänyt tutkimatta ja osin hylännyt muutosvaatimukset. Hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin edelleen korkeimmalle hallinto-oikeudelle, joka hylkäsi 18.3.2018 antamallaan päätöksellä valitukset. Korkein hallinto-oikeus on perusteluissaan mm. todennut, että

”Kaavaratkaisun perusteena olevissa selvityksissä on arvioitu kattavasti suunnitellun maankäytön vaikutuksia. Laadittujen selvitysten on katsottava antavan riittävät tiedot kaavan merkittävistä vaikutuksista sillä tavoin, että selvitysten perusteella vaikutusarviointi on mahdollista tehdä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Selvityksissä ei ole todettavissa sellaisia virheitä tai puutteita, joiden johdosta niiden luotettavuutta olisi aiheutta epäillä. Kaavaratkaisun on siten katsottava perustuvan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuun kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.”

20.05.2019

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on edelleen todettu, että

”YVA-menettelyn ja asemakaavaprosessin yhteydessä laadittujen selvitysten perusteella kaava-alueelle suunnitellun biotuote-/havusellutehtaan ympäristövaikutukset ovat sillä tavoin hallittavissa, että maankäytölliset edellytykset tehtaan sijoittamiselle kysymyksessä olevalle alueelle ovat lähtökohtaisesti olemassa. Elinympäristön laatuun kielteisesti vaikuttavia tekijöitä on pyritty asemakaavamerkinnoin ja -määräyksin minimoimaan siltä osin kuin se maankäytön suunnittelun keinoin on mahdollista. Erityisesti vesiin kohdistuvien vaikutusten osalta kyse on tässä vaiheessa ollut asemakaavoituksen yhteydessä tehdystä yleisarviosta, jonka perusteella on ainoastaan selvitetty, onko alueelle suunniteltujen toimintojen sijoittamiselle maankäytön suunnittelun kannalta periaatteellisia esteitä.

Suunnitellun tehtaan suuruusluokasta, toiminnoista ja sijainnista johtuen hanke on myös ympäristönsuojelulain, vesilain ja kemikaalilain mukaisten lupa- ja valvontamenettelyjen piirissä. Näissä asemakaavoitukseen ja maankäyttö- ja rakennuslain lupajärjestelmään nähden erillisissä menettelyissä lopullisesti ratkaistaan, ovatko tehtaan toiminnalliset edellytykset alueella ylipäättään olemassa, sekä selvitetään yksityiskohtaisesti toiminnan tekniset vaatimukset ja ympäristökuormituksen sallittavuus. Mikäli toiminta sallitaan, annetaan näissä menettelyissä yksityiskohtaiset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitetuista toimista sekä ympäristöpäästöjen rajoitusta ja rajoittamisesta muun ohella melu- ja vesistöpäästöjen osalta. Myös toimintaan mahdollisesti liittyvät häiriö- ja onnettomuustilanteet on otettava huomioon muiden lakien mukaisessa päätösharkinnassa. Vastaavia tietoja ei voida edellyttää sen arvioimiseksi täytyvätkö asemakaavan sisältövaatimukset.

Asemakaavaa ja asemakaavan muutosta laadittaessa tehdyt selvitykset ovat edellä lausuttu huomioon ottaen riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia, jotta voidaan varmistua siitä, että alueen käyttämisestä kaavassa osoitettuun tarkoitukseen ei ennalta arvioiden aiheudu sellaisia haittavaikutuksia, joita olisi pidettävä terveellisen elinympäristön luomista tai luonnonympäristön vaalimista koskevien asemakaavan sisältövaatimusten vastaisena, ja ettei tehtaan toiminnoista aiheudu sellaista elinympäristön laadun merkityksellistä heikentymistä, joka ei olisi perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen tai sellaisia kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen käyttöä rajoittavia vaikutuksia, joista voitaisiin katsoa aiheutuvan maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa.”

Itä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt Finnulp Oy:lle 21.1.2017 ympäristönsuojelulain tarkoittaman ympäristöluvan ja vesilain tarkoittaman vesitalousluvan toiminnan harjoittamista varten päätöksessä tarkemmin mainittu lupamääräyksin. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 21.9.2018 osin hylännyt ja osin jättänyt tutkimatta aluehallintoviraston päätöksestä tehdyt valitukset sekä samalla muuttanut eräitä aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiä. Lopputuloksenaan ympäristöluvan myöntämisen edellytysten täytymisestä hallinto-oikeus on todennut, että

”Finnulp Oy:n biotuotetehtaan toiminnasta, toiminnalle asetetut lupamääräykset ja sijaintipaikka huomioon ottaen ei aiheudu terveyshaittaa, vedenhankinnan tai tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista, kohtuutonta räsitusta tai muuta merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Näin ollen ympäristönsuojelulain 11 ja 49 §:n mukaiset ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ovat täytyneet.”

Hallinto-oikeuden päätökseen ympäristöluvasta on haettu valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta ja asian käsittely on vielä kesken.

Kaupungin tekemät maankäytön suunnittelua ja maa-alueen hallintaa koskevat päätökset ovat edellä mainituin tavoin saavuttaneet lainvoiman. Alueen maankäyttöön liittyvät tavoitteet eivät ole myöskään muuttuneet. Päätösten muuttamiseen ei ole siten perustetta.

Toiminnan vaatiman ympäristöluvan käsittely ei kuulu kaupungin toimivaltaan. Finnulp Oy:n biotuotetehdas on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 1 kohtien 1 a, 3 a, 13 c ja taulukon 2 kohdan 5 b mukaan. Tehdas on lupavelvollinen myös vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 1 momentin ja 4 luvun 3 §:n perusteella. Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 1 § momentin mukaan aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen massa-, paperi ja kartonkitehdasta koskevassa asiassa.

Liitteet 3 1473/2019 Kuntalaisaloite

Valmistelija

Vesa Toivanen

Heikki Vienola

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2041

puh. +358 44 718 2021

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteeseen saadun selvityksen tiedoksi ja toteaa, ettei aloite anna aiheita enempiin toimenpiteisiin.

Päätös

Kaupunginjohtaja muutti kokouksessa päätösehdotuksen kuulumaan seuraavasti: "Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee aloitteeseen saadun selvityksen tiedoksi ja toteaa, ettei aloite anna aiheita enempiin toimenpiteisiin."

Keskustelun kuluessa jäsen Veera Willman esitti jäsen Harri Auvisen kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusehdotus, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti äänestettäväksi asiassa siten, että ne, jotka ovat asian käsittelyn jatkamisen kannalla äänestävät JAA ja ne, jotka ovat jäsen Veera Wilmanin tekemän palautusehdotuksen kannalla äänestävät EI. Äänestusehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Berg-Väänänen, Kantanen, Kaartinen, Kivelä, Kosunen, Reijonen, Savolai-

nen, Tolppanen ja Hartikainen) ja 2 ei-ääntä (Auvinen ja Willman), joten kaupunginhallitus oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Tämän jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan tekemän muutetun päätösehdotuksen.

